

Suurpetokantojen hoito

Toimijat ja roolit

Suurpetoihin liittyvien asioiden hoitaminen on yhteistyötä, jossa kullakin toimijalla on oma vastualueensa.

Suomen suurpetokantoja hoidetaan tiiviissä yhteistyössä viranomaisten kesken. Sidosryhmät ja kansalaiset osallistuvat aktiivisesti suurpetojen hoitoon muun muassa keräämällä DNA-näytteitä, ilmoittamalla havaintoja tai toimimalla yhteistyöryhmissä. Luottamus ja hyvät käytännöt ovat keskeisiä yhteistyön onnistumiseen.

Valokuvat: susilauman lumijäljet © Antti Härkälä / Luonnonvarakeskus, kokous DNA-seurannasta © Iina Ala-Kurikka / SusiLIFE, karhukoira © Jani Seppänen / Vastavalo, lampaat laitumella © Katri Mäkinen / Vastavalo

Hanke on saanut rahoitusta EU LIFE -ohjelmasta (LIFE BOREALWOLF, LIFE18 NAT/FI/000394). Euroopan komissio tai CINEA ei ole vastuussa hankkeen tuottamista aineistosta tai aineiston sisältämien tietojen käytöstä.

SusiLIFE

Suurpetoihin liittyviä asioita hoidetaan yhteistyössä

Maa- ja metsätalousministeriö johtaa suurpetopolitiikkaa ja tekee suurpetojen hoitosuunnitelmia koskevat päätökset. Ministeriö päättää metsästyksen sallimisesta asetusten kautta. Ministeriö huomioi toimissaan Euroopan unionin luontodirektiivin, jossa säädellään muun muassa suden suojelua.

Poliisihallitus ohjaa ja vastaa poliisihallinnon suurpetoihin liittyvistä toimintalinjauksista ja valtakunnallisen suurriistavirka-apu (SRVA)-sopimuksen sisällöstä.

Poliisi on turvallisuusviranomaisena, jolla on tietyissä tilanteissa oikeus kohdistaa toimenpiteitä ihmisen hengelle tai terveydelle vaaraa tai huomattavaa haittaa omaisuudelle aiheuttavaan eläimeen. Poliisi voi edellytysten täytyessä antaa määräyksen esimerkiksi hoidetulla piha-alueella toistuvasti liikkuvan ja ihmisen hengelle tai terveydelle vaaraa aiheuttavan suden lopettamiseen.

Metsähallitus Eräpalvelut vastaa kalastuksen ja metsästyksen järjestämisestä valtion alueilla. Erätarkastajat valvovat lakien noudattamista ja lupien voimassaoloa yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa (poliisi ja Rajavartiolaitos).

Suomen riistakeskus vastaa suurpetojen hoitosuunnitelmien toteutuksesta ja myöntää hakemusten pohjalta poikkeusluvut metsästykseseen. Riistakeskus koordinoi vapaaehtoisten suurpetoyhdysheikköiden verkostoa. Suurpetoyhdysheikköt kirjaavat tarkastetut suurpetohavainnot Luken Tassu-tietojärjestelmään. Riistakeskus ennaltaehkäisee suurpetovahinkoja esimerkiksi neuvomalla ja myöntämällä hakijoille petoaitamateriaaleja.

Alueellinen riistaneuvosto osallistuu alueetasolla Suomen riistakeskusta koskevaan strategiseen suunnitteluun ja valmisteluun. Tehtäviin kuuluu esimerkiksi osallistua riistatalouden ja hoitosuunnitelmien valmisteluun alueellisesti ja kuulla paikallisia sidosryhmiä. Alueellisessa riistaneuvostossa on edustajat maakuntaliitosta, ELY-keskuksesta, Suomen metsäkeskuksesta ja alueen maanomistaja-järjestöstä sekä riistanhoitoyhdistyksistä.

Riistanhoitoyhdistykset (Rhy) vastaavat kestävästä riistatalouden edistämisestä omalla toiminta-alueellaan, huolehtivat metsästäjien vapaaehtoistoiminnan edistämisestä ja organisoinnista sekä hoitavat niille säädettyt julkiset hallintotehtävät. Rhy:t huolehtivat SRVA- ja suurpetoyhdysheikköverkoston toiminnasta. Suomessa on 282 riistanhoitoyhdistystä.

Luonnonvarakeskus (Luke) tekee luonnonvaroihin liittyvää seuranta- ja tutkimusta edistääkseen kestävästä käytöstä. Luke seuraa suurpetojen kantojen kehitystä ja laatii vuosittaiset kanta-arviot. Lukessa tehdään monitieteistä tutkimusta ja kehitetään kannanarviointia. Luke muun muassa ylläpitää Tassu-tietojärjestelmää ja tukee Suomen riistakeskusta suurpetoyhdysheikköverkoston ylläpitämisessä.

Ruokavirasto vastaa muutoin kuin metsästyksessä kuolleiden suurpetojen kuolinsyiden selvittämisestä ja kaikkien luonnonvaraisten eläinten tautiseurannasta. Suurpetoja kuolee esimerkiksi liikenneonnettomuuksissa. Suurpetojen aiheuttamien vahinkojen korvaukset haetaan Ruokavirastolta.

Maaseutuelinkeinoviranomaiset tekevät suurpetovahinkojen maastotarkastuksia ja laativat vahinkoarvioita.

Muita suurpetokantojen hoitoon ja hallintaan liittyviä tahoja:

- Muut ministeriöt ja eduskunta
- Susireviirialueiden yhteistyöryhmien keskeisin tehtävä on suunnitella ja toteuttaa paikallisia toimenpiteitä, joilla edistetään rinnakkaiseloä kanssa.
- Maanomistajien ja maaseutuelinkeinojen etu- ja neuvontajärjestöt, kuten MTK ry, SLC Paliskuntain yhdistys ja ProAgria
- Luonnonsuojelu-, kansalais- ja muut järjestöt, kuten Suomen Luonnonsuojeluliitto piireineen ja paikallisyhdistyksineen, WWF, Luontoliitto, Natur & Miljö, Tapiola ja Kennelliitto ja sen kennelpiirit sekä rotujärjestöt. Metsästäjiä edustavat järjestöt kuten Suomen metsästäjälitto ry.
- Yliopistot ja tutkimuslaitokset
- Media

SUURPETOJEN KANNANHOIDOSTA PÄÄTTÄVÄT

Euroopan unionin luontodirektiivi
Eduskunta
Maa- ja metsätalousministeriö
Ympäristöministeriö

PÄÄTÖKSIÄ TOTEUTTAVAT

Suomen riistakeskus
Metsähallitus
Poliisi
Ruokavirasto
Luonnonvarakeskus
Ympäristöviranomaiset

PAIKALLISTASOLLA ASIOITA HOITAVAT

Suurpetoyhdysheikköverkosto ja riistanhoitoyhdistykset
Reviiriyhteistyöryhmät
Valtakunnallinen ja alueelliset riistaneuvostot
Suurpetoneuvottelukunnat

AIHETTA TUTKIVAT

Luonnonvarakeskus
Suomen ympäristökeskus
Yliopistot ja korkeakoulut

ERI TAHOJEN EDUNVALVOJAT

Metsästäjälitto
Luonnonsuojelujärjestöt kuten Suomen luonnonsuojeluliitto, WWF Suomi, Natur & Miljö, Luonto-Liitto ja Tapiola
Maanomistajien ja maaseutuelinkeinojen etu- ja neuvontajärjestöt, kuten MTK ry, Paliskuntain yhdistys, ProAgria ja SLC

VAHINKOKORVAUKSISSA AUTTAVAT

Maa- ja metsätalousministeriö
Ruokavirasto
Maaseutuelinkeinomainen

Kuka auttaa, jos kohtaat suden?

